

Az Újság

MAGYAR KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő és kiadó: Gaál Sándor

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Toldi Miklós-tér 15. Telefon 60. Előfizetés egy hónapra helyben 2— Pengő, vidékre 2.30 Pengő

Az angolok nem támadnak Indiából

Azok után a megállapítások után, hogy a tengelynek most már semmi célja nincs támadó offenzívákat folytatni, fantázia dus, angolszász barát újságok olyan híreket röptettek világgá, hogy az angolok Japán ellen, a burmai szá-

kaszon nagy támadást készítenek elő. E hirre válaszolva Tokióban azt mondják, hogy ha ezt a támadást az angolszászok szeretnék is megszervezni, arra képtelenek. Így egy Indiából Burma ellen megindítandó angolszász

támadásról egyáltalán szó sem lehet. Nem csak itt, egyebütt is az angolszászok minden tengelyellenes támadása végső kimerülésüket siettet. — Éppen ezért minden angolszász támadásnak a tengely csak örülhetne.

Törökország készül a háborúra

A hivatalos Törökország minden alkalommal arról beszél, hogy a legszigorubban ragaszkodik semlegességéhez és csak akkor nyúl fegyverhez, ha valamelyik oldalról ezt fenyegetnék. Ugy látszik Törökország ilyesmitől tart, mert tegnap a parlament elé egy 300

millió fontos hadihitel megszavazásáról szóló törvényjavaslatot nyújtott be a török kormány. A nemzetközi sajtó megjegyzi, hogy mindenestre érdekes, hogy a hitelkérés pillanatául a mostani napokat választották. — Érdekes azért, mert Ankarából most várják

vissza Washingtonból az Egyesült Államok követét. Ugy vélük, hogy ez Roosevelt elnök követeléseivel fog előállni. E követelések kilátástalanságát akarja jelezni az a körülmény, hogy a semlegessége védelmére a törökök készülnek a háborúra.

Megszűnt az angol szállítás Oroszországba

Csak a napokban adtunk hírt arról, hogy Washingtonban Litvinovnak, a Szovjet ottani nagykövetének félreérthetetlenül tudomására hozták, hogy Amerika nem is gondolhat a Szovjetnek hadianyaggal való további ellátására, mert elsősorban az Észak-Afrikában partraszállt csapatairól kell gondoskodnia. E hír visszhangjaként a nemzetközi sajtó most azt a megállapítást teszi, hogy Oroszország Angliával szemben is így áll, mert november hónapban egyetlen angol hajó sem érkezett Murmanszkba. A karavánok útját német buvárhajók állják el s már szeptember óta is csak három megsérült kisebb angol gőzös tudott ebbe az orosz kikötőbe eljutni.

Újabb csapást mértek az angolszász hajókra

Minden nap jobban és jobban beigazolódik az az állítás, hogy a tengely valósággal lehetővé tette az angolszász hajóknak az északafrikai partraszállást, hogy aztán az utánpótlás elsüllyesztésével mérjen rájuk csapásokat. Ez érte őket a legutolsó 24 órában is. Az Atlanti Óceán középső szakaszán Észak-Afrikába igyekvő karavánt semmisítették meg a német buvárhajók. Összesen 15 hajó került tengerfenékre. Ezek között egy csapatszallító hajó, melynek három ezer főnyi légénysége a tengerbe veszett. Ugyanezen a napon a japánok Ausztrália előtt süllyesztették el egy csapatszallítót. Az angolok e napi vesztesége 19 hajó, 240.000 tonnatartalommal.

Állóharcokká fejlődtek vissza az oroszok háromhetes támadásai

Három hete annak, hogy az oroszok idő előtt megindították ugynevezett téli offenzívájukat. Azért tették ezt, hogy az angolszászok látszólagos támadásait kihangsúlyozzák. Ezek a támadások látszólagosak, mert mint ma, az afrikai partraszállás után egy hónappal megállapítható, az amerikaiak Észak-Afrikában semmi eredményt nem tudtak elérni. A partraszállás is csak Darlan árulása folytán vált lehetővé. — Maguk a korán megindított orosz támadások ma már ugyszólván teljesen visszafejlődtek állóharcokká. Noha minden szakaszon támadtak, november 19-e óta egyetlen helyen

sem értek el elismerésre méltó eredményt még csak helyi viszonylatban sem. Nagy veszteségeik hozzá fognak járulni ahhoz, hogy az igazi télen nem kezdhettek újabb komoly támadásokba. Eddig az elmúlt három hét folyamán az oroszok egyezer kilencszáz nyolcvankilenc páncélkocsit vesztek el. A támadásaik folytán megindított német ellenoffenzíva sikereket ért el. Így a középső szakaszon több helységet visszafoglaltak. A Don és Volga közt két elit hadosztályt kerítették be és nagy hadizsákmányra tettek szert. Rzszevnél az oroszok pánikszerűen menekülnek.

Vichy mondja:

Darlan egyedül a felelős Észak-Afrika megszállásáért

Egy tegnap este kiadott hivatalos vichyi közlemény azt a megállapítást teszi, hogy az amerikai csapatoknak északafrikai partraszállásáért egyedül Darlan a felelős, mert — mint az ma már megállapítható — a francia csapatok a legjobb szellemben álltak ellen az angolszászok partraszállásának. Ez egy darabig még akkor is sikertült, amikor Darlan már leleplezte magát, hogy az amerikaiakkal közösen kidolgozott terv értelmében szolgáltatta fel a francia csapatokat az ellenállás megszüntetésére. Az algeriai csapatok egyik főparancsnokának titkos telefonvonala volt és egy dara

big Darlan intenciói ellenére ezen a vonalon sikerült irányítania az ellenállást, amely végül is megtört. — Itt jelentjük, hogy tegnapra a tuniszi határon folyó szárazföldi harcok elcsendesültek. Egyedül a repülőtevékenység folyik. Ugyanis a német gépek a rossz időjárás ellenére is tovább bombázzák az amerikai utánpótlás útjait.

Terjessze

a
NAGYSZALONTAI
„Az Újság”-ol

„Adakozzunk Katonáinknak!”

Ez az egyszerű, de lélekbeemelő felhívás áll a Vöröskereszt kezelésében levő, — a nagy trafik, ujabban a Központi kávéház előtt álló, — harctéren küzdő honvédeink megajándékozását szolgáló gyűjtőszekrényen.

— Ebbe a gyűjtőszekrénybe hordja össze Nagyszalonta áldozatkész magyarsága — értünk szenvedő, vérző honvédeinknek, lelke sugalta ajándékait.

— A „Nagyszalontai Az Újság” folyó hó 4-ki számában azt a megállapítást tette, hogy ebbe az áldozati szekrénybe, — Nagyszalonta 15.000 lelket meghaladó lakossága „napi 3 pengőt és 27 cigarettát gyűjt”, — vagyis áldoz küzdő fiainknak, apáinknak, testvéreinknek, unokáinknak.

— Magyar testvérem! Mikor ezt a megállapítást olvastad vagy másoktól meghallottad, — a velőig ható fájdalom nem hasított bele lelkedbe és szíved utolsó izomszázába? Hajduivadék orcádat nem égette vörösre a szégyenpirja? Lelkiismereted, — a benned élő isteniszakra, — engedett és enged nappali és éjszakai nyugodalmat? Nem retensz fel édes, nyugodt álmodból, hogy akik neked álmodat, pihenésedet őrzik, — napokig, hetekig nem hunyják le szemüket, nem nyugtathatják meg elcsigázott testüket. Tudod Te édes magyar testvérem, hogy mit szenvednek a mi drága honvédeink ott a Don-kanyarban, — 2000 kilométerre az édes szülőföldtől, anyától, testvértől, hitvestől, gyermektől — távol?! Tudod, hogy a dermesztő éjszakai szél, a sár és a jégtenger, a borzalmas, idegroncsoló, minden képzeletet felülmúló földi és légi csaták, az ezer oldalról leskelődő halál, mind nem nehéz a mi fiainknak, — értem, érted, szülőért, hitvesért, testvérért, vagyonunkért, hazánkért, az emberiség jobb jövőéért? S mit kíván Tőled mindezért a szent küzdelmet vivő magyar honvéd? — Tőled a vérétől, a testvérétől? — Csak, hogy emlékezzél meg róla, hogy ne menj el érzéketlenül amellet a gyűjtőszekrény mellett, amelyre a szeretet írta fel a figyelmeztető felhívást: „Adakozzunk Katonáinknak!”

Magyar testvérem! Én tudom, hogy a Te szívedben ott él a régi magyar erény, — az áldozatkésztség. Azt is tudom, hogy az élet ezer gondja és baja között szinte eszedbe se jut a nálad még lezerszerte többe szenvedő hős honvéd fiaink kínja, borzalma. De ha valaha voltak áldozatos idők, most azok vannak. Riadj hát fel alélt-ságodból jó magyar testvérem! Ne enged, hogy az a gyűjtőszekrény üresen meredjen rád. Vidd oda naponként a Te pár filléredet, cigarettádat, meglásd, nem lesz a tied kevesebb, meglásd, nem fog az neked hiányozni s a mi hőnszeretett magyar honvédeink pedig naponként áldva, lelki örömmel gondolnak itthonmaradt kedveseikre.

Legyen az a gyűjtőszekrény minden szalontai magyarnak naponként memento az áldozatkészségre s mindennap teljen az meg a szeretet szentelt ajándékaival! Zárunk oda naponként mindnyájan! Ezt parancsolja a szebb magyar jövő!

Karácsonyra ajándékozzon mesekönyvet, társasjátékot, kívágó képeket gyermekeinek. Nagy választék, olcsó árak. Székely könyvüzlet.

A gázturbinás vasuti mozdony Az első saját energiaforrásu mozdony, melynek nincs vízre szüksége

Németországban most készült el a világ első gázturbinás vasuti mozdonya, mely az előzetes jelentések szerint annyira bevaltoitotta a hozzá fűzött reményeket, hogy a jövő közlekedéstechnikájában máris forradalmi jelentőséget lehet neki tulajdonítani.

Az újrendszerű mozdony főrésze a tűzkamra, mely olajnak vagy szénpornak magas nyomásu sűrített levegő hozzáadásával történő elégetésével a tulajdonképpeni gázturbinába kerülő égési gázokat termeli. A turbinán áthaladó gázok melegük maradékrészt az előmelegítőberendezésben a sűrítésre szánt levegő előzetes felmelegítésére adják le. A turbina fogaskerekek közvetítésével elektromos áramfejlesztőt hajt és ez szolgáltatja a kerekek közvetlen meghajtását végző áramot. Erre a közvetítésre, mely most már teljesen az elektromos mozdonyok szerkezeti elve alapján történik, egyrészt főleg az újítások elkerülése érdekében, másrészt pedig azért van szükség, mert a nagy fordulatszámú dolgozó turbina forgatónyomatékát így lehet a legkönnyebben a hajtószerkezet szükség szerűleg erősen ingadozó forgatónyomatékára átváltani.

Ennek az új rendszerű gázturbinának a kipuffogó turbinákkal szemben az a legnagyobb érdekessége, hogy a percnként 2500 fordulatot tevő turbina 10 ezer lóerős energiatermelésből nem kevesebb, mint 7800 lóerőt a légsűrítő üzemeltetése vesz igénybe, úgyhogy a tulajdonképpeni hasznos teljesítmény 2200 lóerőre zsugorodik. A gázturbinás mozdony azonban 17—18 százalékos hatásfokkal így is óránként 110 kilométeres sebességet tud elérni és az első pillanatra gazdaságosság szempontjából hátrányosnak tetsző megoldásnak különböző nagy előnyei is vannak. Minthogy a sűrítő energiaszük-

sége állandó, a gázturbina teljesítőképességének emelése a mozdony hatásfokát nyomban többszörössé emeli. Ha a hővel szemben nagy ellenállást tanúsító acélt sikerül olyan ütemben továbbfejleszteni, amint ez a legutóbbi öt évben történt, akkor megfelelő mértékben lehet az égési gázok hőfokát is fokozni és így a közeljövőben máris 25 százalékkal nagyobb, vagyis 12500 lóerős turbinatelsítményre lehet számítani, ez a teljesítménytöbblet pedig most már teljes egészében a hasznos hatásfok emelésére jut. Erre a megfontolásra utalva

a német szakértők a gázturbinás mozdonyban látják a jövő legnagyobb sebességű mozdonyát, melylyel legfeljebb csak az elektromos mozdony kelhet versenyre. — A gőzmozdonyt és Diesel-mozdonyt egyébként könnyebb javíthatóságával és nagyobb élettartalmával is lényegesen fölülmulja.

A gázturbinás mozdonynak további előnye, hogy nincsen vízre szüksége és így

nemcsak vízben szegény területeken lehet nélkülözhetetlen, hanem a fagygal szemben is érzéketlen.

Hogy ez adott körülmények között mit jelenthet, éppen a múlt orosz tél bizonyította be, amikor a gőzmozdonyok befagyása a német utánpótlást majdnem teljes egészében megbénította.

**FERENC JÓZSEF
KESERŰVÍZ**

Megszűnt Szilasbalhás és Csajágröcsöge

Egyes, furcsán hangzó helységnevek mindig anyagot adtak a tréfálkozásnak, sőt a kabarék vidám műsorában is szerepeltek. Egyik legrégebbi ilyen állomásvén volt a Balaton zalai vonalán Csajágröcsöge, amelyet a tréfacsinálók szívesen felhasználtak, mindaddig, amíg a szép kis Csajágröcsöge lakosai megunták az üldöz-

Rózsavölgyi és Nádor karácsonyi albumot Székely könyvesboltban szerezhető be!

tést s küldöttség keresték fel a kereskedelmi minisztert. Azóta a Röcsöge helynév elmaradt s ma már csak Csajág feliratu tábla jelöli a vasutállomást.

Ma is megvan azonban Kukutyin, ahol a közmondás szerint a zabot hegyezik. Ugyancsak a tréfacsinálók kedvenc helye volt Szilasbalhás, a prima földjeiről nevezetes, veszprémmegyei község. A lakosok mindig restelték falujuk nevét és sosem nevezték magukat balhásiaknak, hanem egyszerűen csak Szilast, vagy szilasit mondtak. Végül is névváltoztatási engedélyért a belügyminiszterhez fordultak

s éppen néhány héttel ezelőtt kapták meg Szilasbalhás helyett a jobban és szebben hangzó Mezőszilas nevet.

Rádió-műsor

CSÜTÖRTÖK december 10.

2. Buttola Ede tánczenekara játszik. 3.20 A Folyamörök fuvózenekara. 4. Vídacs Aladár előadása. 5. Magyar nóták. 5.45 Dr. Liszy Eduard miniszteri titkár előadása. 6.10 Füzesséry Mária zongorázik. 7.05 Császár Béla előadása. 7.30 Könnyű zene könnyű percek. 8.20 Szabó Zoltán tájraja. 8.40 A Collégium Musikum kamarakórus. 9. A legnagyobb olasz regény. 9.20 Nagykovácsi Ilona énekel. 10.10 A Rádiózenekar műsorából. 11.10 Magyar nóták.

Hirdessen

a

NAGYSZALONTAI

„AZ ÚJSÁG”-ban

A MAI NAP

A HŐMÉRSÉKLET

reggel 7 órakor + 2 délben + 6 fok volt

Holnap: Péntek

December

11

Kat. Damáz p.
Prot. Árpád

Beszámoló a Ref. Leányszövetség kulturstjéről

Előző számunkban helyszűke miatt részleges beszámolót hoztunk a Ref. Leányszövetség kulturstjéről, melyet a Főmeltósági Ur névnapja alkalmából rendezett. Nobik József nagyhatású köszöntőjéről melyet Fenesi Erzsébet adott elő s a két értékes előadás amelyet dr. Ravasz Dezső és Orth Győző missziós lelkész adtak elő, már szóltunk. Meg kell még említenünk a „Nyitányt” Lencse Mózes, Kovács József, Kiss Lajos, Bódi Imre és László János előadásában. Jó lenne, ha máskor is hallanánk őket. Szép és kedves volt Kovács Gyula, Fenke Ida és László János éneke. Megkapóan szavalt a kis Lencse Editke. Az estet a „Gyűrű” című színdarab zárta be. Előadók: Jámor Ilia, Péntes Irén, Péntes Margit, Arany Mária, Csordás Eta, Gál Margit, Szőke Böske, Szőke Zsuzsika, Ladányi Annus, Szőke Erzsébet és Széll Ilonka. Az egy Arany Máriát kivéve teljesen új műkedvelők mutatkoztak be ez alkalommal. Kedvesek és ügyesek voltak. Az estély tiszta jövedelme jótékonyként szolgált. Tudomásunk van róla, hogy a Leányszövetség karácsony másodnapján alkalmi műsorral szeretetvendégséget rendez.

— **Felhívás.** Az építőipari szakosztályoz egy miniszteri rendelet érkezett, amely szerint, 1943. év folyamán Nagyszalontán szükséges téglá, (cserép) cement és szigetelőlemezről kíván gondoskodni. Éppen ezért felkérek minden közületet, építőanyagkereskedőt és magánépítőt, hogy a jövő évi szükségletét folyó hó 13-ig Balogh Lajos villanyszerelő üzletében (Toldi-tér) jelentse be írásban. MÁGORY IMRE elnök.

— **Nem kell bélyeget ragasztani a gazdasági felügyelőkhez intézett beadványokra.** A pénzügyminiszter rendeletet adott ki a gazdasági felügyelőkhez intézett beadványok illetékmentességéről. E rendelet végrehajtásáról kiadott polgármesteri határozat értesíti az érdekelteket, hogy a miniszteri rendelet értelmében a m. kir. gazdasági felügyelőségekhez és a gazdasági felügyelőkhez intézett beadványokra okmánybélyeget ragasztani nem kell. E határozatot a gazdákkal való közlés végett megküldi a Nagyszalontai Gazdakör Elnökségének is.

— **Papírárok újabb szabályozása.** A közellátási miniszter leiratot intézett a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségéhez, amellyel a Németországból behozott papiros és papiroslemezek árának rendezésével kapcsolatban tett intézkedéseket. A magyar papirosipar az általa szállított papirosok 1939. évi augusztus 26-ával rögzített alapárhoz az 1942. január 19-től felszámított felárat pótfelárakkal emelheti. A pótfelárat és az 1942. január 19-től felszámított felárat a papirosgyárak tartoznak összevonni és az általuk kiállított számlákban az összevont felárat felszámítani.

60 a „Nagyszalontai Az Ujság” telefonszáma.

Egy-két nap múlva megjelenik Szalontán a karácsonyfa

Már csak két hét választ el bennünket Karácsonytól. Az üzletek kirakatai már itt ott jelzik az ünnep közeledtét s lassan-lassan az emberek hangulata is a szeretet ünnepének tónusát kezdi felvenni. Egy két nap múlva teljessé válik a karácsony előtti hangulat képe: megérkezik Szalontára a karácsonyfa. A szállítmány már utban is van. A Kiss P. János cég gondoskodott róla.

— Az árak — mondják nekünk — olyanok lesznek, mint tavaly. A legkisebb fa ezidén is 2 pengőbe fog kerülni. Szalonta szükségletének fedezésére megfelelő mennyiségű fa fog érkezni. Ez körülbelül 1500 fára tehető. Sarkad és általában a környék Szalontáról fedezi szükségletét. Ugy a környék, mint Szalonta fái Marosvásárhely környékéről érkeznek városunkba.

Uj tisztikart választott a Kaszinó

A nagyszalontai Uri Kaszinó a könyvtárnoknak Bódi Imrét választották meg.

A régi tisztikarnak a közgyűlés köszönetet mondott a megszállás idejébeli működésért. Számvizsgálóbizottsági tagoknak Pápay Gyula, Kocsis József, Tóth László, Kovács Imre lettek megválasztva. A választmány tagjai ezek lettek: K. Balogh János, K. Balogh Ferenc, Vigh Imre, ifj. Pápay János, Széll Sándor, dr. Bereczky István, Kiss Mihály, Illyés Sándor, dr. Szerepy Bernát, Dobay János és Ábrahám Lajos.

A Kuria eldöntötte, mikor kell az operáció előtt a betegről beleegyezést kérni

Orvosi körök nagy érdeklődése kísérte annak a pernek sorsát, amely elvi jelentőségű ítélettel most döntött a Kuria Dávid István tanácsa előtt. A pert egy fiatal háztartási alkalmazott indította meg az OTI és a főváros ellen. Keresetében elpanaszolta, hogy az OTI beutalására az egyik fővárosi kórházban lábműtétet végeztek rajta, azonban orvosi műhiba folytán a seb nem gyógyult be, úgy, hogy lábát amputálni kellett. Ezért kártérítést kért annál is inkább, mert a műtétet nem kérték tőle beleegyezést. A törvényszék megállapította, hogy az első műtét után a seb azért nem gyógyult be, mert a lábszár és a lábfej rossz vérkeringési viszonyai miatt a seb körül bőrelhalás és gennyesedés állott be, úgyhogy ennek következtében kellett a lábat térd alatt levágni. Műhiba nem történt, de mert a műtétet nem kérték a betegről beleegyezést, ezért a műtét következményei miatt megállapította a kártérítési kötelezettséget. A Tábla ellenkező álláspontra helyezkedett és a keresetet elutasította. Végső fokon döntött most a Kuria, amely a Tábla elutasító ítéletét jogerőre emelte. Az ítélet indoklásában a legfelsőbb bíróság többek között a következőket szögezte le: Kétségtelen, hogy ha az orvosnak műtétet való beavatkozását a beteg életének közvetlen veszélye a műtét végrehajtásának sürgőssége,

A Patria kávépótló azért nagy kedvelésnek örvend, mert felhívja és az Ön figyelmét is!

DECEMBER 9 SZERDA

— **Megállapították a szárított tészta árát.** A közellátásügyi miniszter egy rendeletével folyó évi december hó 2-től kezdődően a szárított tészta legmagasabb árát szabályozta. (Bp. Közlöny 274—1942. sz.) Bővebb felvilágosítással szolgál a városi közellátási hivatal.

Anna három apja

Ilse Werner és Hans Stüwe óriási sikerű mulatságos film-regénye. **Uj híradó.**
Jön: **Jelmez-bál!** Magyar filmdráma. Szörényi-Turay-Ajtay-Greguss Bilicsi stb.

Mesterséges keresztezések az egysejtűek világában

A dán sajtó nyomán a német sajtó is megemlékezik egy dán erjedéskutatónak, a carlsbergi Winge professzornak nagy feltűnést keltő fedezéséről, mely szerint az élesztőgombák nemcsak osztódás útján szaporodnak, mint ahogy eddig gondolták, hanem két sejt egyesülése útján is.

Ebből a híradásból a dán újságok azt az elhamarkodott következtetést vonták le, hogy az egysejtűek között is két nemet lehet megkülönböztetni, ezért Winge Professzor szükségesnek látta, hogy a „Politiken” hasábjain maga ismeresse a közönséggel felfedezése lényegét.

Már régóta ismeretes, hogy különböző élesztőfajták vannak, keletkezésük körülményeit azonban eddig homály fedte. A megoldás előfeltétele ezeknek a fajtáknak pontos elkülönítése volt és ezt az örökléskutatás módszerének alkalmazásával sikerült elérni. A következő lépés az elkülönített sejtek tulajdonságainak és egymáshoz való viszonyuknak megfigyelése volt. Az idevágó kísérletek végrehajtására az ugynevezett „mikromanipulátor” szolgált. A készülék segítségével a professzor vékony üvegszálaeskák ezredmilliméteres határon belül való

óvalos mozgatása útján a mikroszkóp üveglapján különböző típusokhoz tartozó élesztősejteket vezetett egymáshoz. Az eredmény minden várakozást felülmúlt: a két típusból teljesen új típus alakult.

Mivel az élesztősejtek primitív ségük miatt szerkezeti különbséget alig mutatnak fel, a magasabbrendű élőlényeknél szokásos értelemben természetesen alig lehet beszélni, ez azonban azon a tényen, hogy a mikroszkóp alatt a szó szoros értelmében keresztezéseket lehet végrehajtani, nem változtat. Ezzel egycsapásra lehetővé válik a különböző fajták bizonyos szempontból előnyös fiziológiai tulajdonságainak egyesítése, azaz az egysejtűek nemesítése is.

A felfedezésnek eszerint egyelőre beláthatatlan elméleti és époly nagy gyakorlati jelentősége is van és erre Winge professzor máris tudott kézzel fogható példával szolgálni. Különböző élesztőfajták keresztezésével sikerült az eddiginél lényegesen jobb élesztőfajtát előállítani. Az új élesztő kiválóságát több péküzem minden kétséget kizáró módon megállapította.

KAJDY LUCA.

Hüvelyesvetemények, mák és bab vásárlására a városi közellátási hivatal ad engedélyt

Miniszteri rendelet jelent meg, melynek értelmében 1942. december 6. napjától kezdődőleg a babnak, borsónak, lencsének, hajdinának, máknak, keserűcsillagfűrtmagnak, lóbabnak és citrommagnak, valamint ezek hántolt, őrölt, darált, pörkölt vagy extrahált termékeinek nagybani vásárlásával és forgalomba hozatalával csak azok a nagykereskedők foglalkozhatnak, akiket erre a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter a közellátásügyi miniszterrel egyetértve kijelöl.

A nagykereskedői kijelölés iránti kérvényt a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszterhez címezve a m. kir. külkereskedelmi hivatalnál kell benyújtani.

Érvényes iparjogositvánnyal rendelkező kiskereskedők termelőtől a felsorolt terményekből nem vásárolhatnak többet, mint amennyit az egyes áru fajtákból 1941. évi július hó 1. napjától 1942. évi június hó 30. napjáig nyílt árusítási üzletekben közvetlen fogyasztók részére forgalomba hoztak és az ily módon megvásárolt terményeket kizárólag nyílt árusítási üzletükben hozhatják forgalomba.

Fogyasztók és termelők háztartási és gazdasági szükségletük fedezése céljából a felsorolt terményeket akár kereskedőtől, akár termelőtől szabadon vásárolhatják, nem vásárolhatnak azonban többet, mint amennyit 1943. év június 30. napjáig háztartásukban, illetőleg gazdaságukban tényleg felhasználnak.

A fenti termékekből 109 kg. és ennél nagyobb, mákból pedig 50 kg. és ennél

nagyobb mennyiséget az ország területén egyik község területéről a másik község területére csak szállítási igazolvánnyal szabad szállítani.

A szállítási igazolványt nagykereskedőknek a Magyar Hüvelyes és Olajosmag Kiviteli Egyesülés, másoknak a városi közellátási hivatal adja ki.

Babot, borsót, lencsét vagy hajdinát állatok takarmányozására felhasználni tilos. Emberi táplálkozásra nem alkalmas ilyen termények tekintetében e rendelkezések alóli a közellátási miniszter kivételt engedélyezhet.

A fenti terményekből azokat a készleteket, amelyek zárolva vannak, 1942. december 31. napjáig fel kell ajánlani megvételre valamelyik kijelölt nagykereskedőnek. Az erre vonatkozó részletes rendelkezéseket a rendelet 8. ik paragrafusa tartalmazza, mely az iparügyi előadónál megtekinthető.

A rendelet megszegése kihágás, mely a megfelelő büntetésen felül a készlet elkobzását vonja maga után. A rendelet teljes szövege az iparügyi előadónál megtekinthető.

— Epe- és májbetegségeknek, elsősorban epehomoknak és epekőképződésnek, krónikus epehólyaghurutnak és hurutos sárgaság fellépésénél, reggelenként éhgyomorra egy pohár kissé felmelegített természetes „Ferenc József” keserűviz az emésztés útjait alaposan kiisztítja és az anyagcserét lényegesen előmozdítja. Kérdezze meg orvosát!

Kiss József tankerületi kir. főigazgató előadása

Kiss József a debreceni tankerület kir. főigazgatója hivatalos látogatása során folyó hó 11-én, pénteken délután fél 6 órakor „A mai kor és nevelés” címen előadást tart a Kálvin-utcsi Magyar Házban. Az országos hírű pedagógus előadása iránt városszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg. Az előadásra a tanügy barátait, a szülőtestvérsadalmat szívesen látja a

RENDEZŐSÉG.

Jövő keddig

be kell szolgáltatni az előirt kukoricamennyiséget

A kukoricabeszolgáltatásról ma ezt a polgármesteri hirdetményt tették közzé:

Tudomására hozom a város közönségének, hogy a besolgáltatásra előirt kukoricamennyiséget f. évi december hó 15-ig bezárólag a „Hombár bizományosnak haladéktalanul szolgáltatassa be. Mindazok ellen, akik beszállítási kötelezettségüknek eleget nem tesznek rendőrbüntető eljárás lesz folyamatba helyezve.

Megállapították a műtrágyaárakat

Egy ma kiadott polgármesteri hirdetmény tudomására hozza a város közönségének, hogy a közellátásügyi miniszter egy rendeletével 1942. december 5. től kezdődőleg a pétisó, mészsáletrom, szuperfoszfát legmagasabb fogyasztói árát kg. kint a következőkben állapította meg: Pétisó (legalább 17 százalékos nitrogéntartalommal) 40 fillér. Mészsáletrom (legalább 15.5 nitrogéntartalommal) 40 fillér. Szuperfoszfát műtrágya (17 százalékos vízben oldható foszforsav (P₂O₅) tartalommal) 36 fillér. Kálisó (legalább 40 százalékos K₂O tartalommal) 36 fillér. Kénsavas kálitrágya (legalább 90 százalékos K₂SO₄ tartalommal) 46 fillér.

— Hová mit ültessünk, ha gyümölcsöst létesítünk, mindig egyik legnehezebb kérdése a telepítőnek. A terület elbírálásától a termesztendő gyümölcsfajták helyes kijelölésétől függ a gyümölcsös sorsa. Miként járjunk el az ültetés előtt, erről, valamint a gyümölcs-, szőlő és zöldségtermesztő időszaki teendőiről a baromfi és méhtenyésztő munkáitól ír a „Magyar Gyümölcs” legújabb száma, melyből lapunkra hivatkozva egy alkalommal ingyen mutatványszámot küld a kiadóhivatal, Budapest, V. Vilmos császárt 76.

— Három év alatt 52 millió pengőt fizettek ki a családi pénztárak a sokgyermekes munkásoknak.

— Zemplén-megyében megkezdődött a zsidó birtokok szétosztása a vitézek között.

Apróhirdetések

Cserépkályha átrakását, javítását vállalom. Luczy György, Patai-ut 33. 1—3
Eladó Bocskai utca 15. sz. ház. Értékesíteni lehet Hitler Adolf-ut 25. sz. 1—3
Eladó sürgősen csikóspór. Wesselényi-utca 16.
Eladó jókarban levő sötétkék férfi télikabát, közepertmetre. Hunyadi-utca 2.
Elveszett Esurkán Ferenc IV. Béla-utca 45. sz. kenyérjegye. — Megtaláló adja be a közlélméhez.

Decemberi divatlap ujdonság megérkezett Székely könyvkereskedésbe.

Nyomatott a kiadó tulajdonos
Gaál Sándor könyvnyomdájában
Nagyasszonytér, Toldi-tér 15. sz. ház
Telefon: 60.